

TISKOVÁ ZPRÁVA

Svět chce být klamán

Fikce a mystifikace v umění 19. století

Západočeská galerie v Plzni, výstavní síň „13“, Pražská 13, Plzeň
13. 2. 2013 – 5. 5. 2013

Autoři: Eva Bendová, Vít Vlnas (Národní galerie v Praze) / Kurátor: Petr Jindra

Výstava *Svět chce být klamán. Fikce a mystifikace v umění 19. století* je další z řady výstav, které od roku 2009 pravidelně pořádá Západočeská galerie v Plzni ke každoročnímu mezioborovému sympoziu k problematice 19. století, jež se koná v rámci **Smetanovských dnů** v Plzni. Tématem letošního 33. ročníku sympozia (21. - 23. února 2013) jsou „*Historické fikce a mystifikace v kultuře českých zemí 19. století*“. Autoři výstavy Eva Bendová a Vít Vlnas z Národní galerie v Praze ve spolupráci s Markétou Dlábkovou, Jiřím Rakem a Kateřinou Svatoňovou zpracovali námět ve třech tematických kapitolách.

První oddíl nazvaný **Inspirující a provokující Rukopisy** (Eva Bendová ve spolupráci s Markétou Dlábkovou) se věnuje problematice *Rukopisů*. Témata Rukopisů se od čtyřicátých let 19. století zařadila do stálého repertoáru historického malířství. Dobový názor odpovídající představám romantického historismu reprezentuje list Vojtěcha Hellicha *Záboj a Slavoj* z litografického alba *Vyobrazení z českých dějů* (*Abbildungen aus der böhmischen Geschichte*, Vídeň, 1847). Velkou výzvou se v 50. letech stalo celkové ilustrační zpracování *Rukopisů*. Výstava představuje řadu ilustrací k *Rukopisu královédvorskému* Josefa Mánesa z roku 1857. Ty se sice dočkaly vydání až v roce 1876, ale záhy se staly východiskem tvorby nastupující „generace Národního divadla“. Vedle Mikoláše Alše charakterizuje mánesovský typ také vystavená sochařská díla k rukopisům od Václava Levého a Josefa Václava Myslbeka. Monumentální zpracování látky Rukopisů reprezentuje dosud nevystavený velký akademicky formulovaný kartón *Výjev z bitvy pod Hrubou Skálou* z roku 1895, vytvořený pravděpodobně Karlem Vítězslavem Maškem.

Ve druhém oddíle **Iluzivní atrakce** se Eva Bendová ve spolupráci s Kateřinou Svatoňovou zabývá dobovými strategiemi obrazového klamu a čisté obrazové iluze prostřednictvím panoramat (divák má možnost vidět dosud nevystavenou řadu 13 skic k panoramatu *Bitvy u Lipan* Ludřka Marolda) ale i fotografie a filmu (zpětná projekce filmu Jana Kříženeckého *Žofínská plovárna*, promítaného tímto způsobem na výstavě *Architektury a inženýrství* v roce 1898). Expozice dokládá strategie používané pro zobrazení či prohlížení zdánlivě trojrozměrných objektů, které získaly v Čechách v 19. století značnou popularitu a mnohdy se prolínaly s historickou malbou.

Třetí oddíl se pod názvem **Dějiny jinak** zabývá literárními a historickými konvencemi čtení zobrazeného příběhu. Autoři tohoto oddílu Vít Vlnas a Jiří Rak ukazují přímo v expozici, jak snadno se na základě konvence vytvářejí historické obrazové fikce a mystifikace. Řada vystavených významných historických obrazů (Antonín Machek, František Ženíšek, Václav Brožík, Mikoláš Aleš, Jan František Gretsche aj.), plastik (Josef Václav Myslbek), ale i archeologických a národopisných předmětů je opatřena odlišnými, někdy i záměrně provokativními názvy. Jejich konfrontace s očekávanou konvenční představou diváku názorně dokládá konstrukci národních představ a mýtů. Autoři se při této odborné práci nepochybně dobře bavili s vírou, že tato dekonstrukce historické paměti nejen poučí, ale podobně pobaví i diváka.

K výstavě vydala Západočeská galerie v Plzni ve spolupráci s Národní galerií v Praze stejnojmennou publikaci, která tvoří již pátý titul ediční řady katalogů k výstavám uspořádaným k mezioborovému sympoziu v Plzni k problematice 19. století.

REALIZAČNÍ TÝM

AUTOŘI VÝSTAVY:	Eva Bendová, Vít Vlnas
KURÁTOR:	Petr Jindra
GRAFICKÉ ŘEŠENÍ:	Martin Pivrnec
ODBORNÁ SPOLUPRÁCE:	Národní galerie v Praze Ústav dějin umění AV ČR, v. v. i. – Petra Trnková
AUTOŘI TEXTŮ:	Eva Bendová, Vít Vlnas
JAZYKOVÁ REDAKCE:	Lenka Jindrová
GRAFICKÉ ŘEŠENÍ:	Martin Pivrnec
REALIZACE TEXTOVÝCH PRVKŮ:	Jakub Čermák
INSTALACE:	Jan Jírka, Petr Kutek
ZAPŮJČITELÉ:	Moravská galerie v Brně Muzeum hlavního města Prahy Národní filmový archiv Národní galerie v Praze Národní muzeum Uměleckoprůmyslové museum v Praze Ústav dějin umění AV ČR, v. v. i. Západočeské muzeum v Plzni

Výstava byla připravena ve spolupráci Západočeské galerie v Plzni a Národní galerie v Praze k programu 33. ročníku plzeňského mezioborového sympozia k problematice 19. století na téma *Historické fikce a mystifikace v kultuře českých zemí 19. století*.

PARTNEŘI

Národní galerie v Praze, Ústav dějin umění AV ČR, Plzeňský kraj, Město Plzeň, Plzeň 2015, o.p.s., Rada galerií ČR

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

Mladá fronta DNES, I-Prague, Centrum Bavaria Bohemia, Český rozhlas Plzeň, Plzen.cz

Otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin.

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY S AUTORY VÝSTAVY

5. 3. a 2. 4. 2013 v 17 hodin

KONTAKT PRO MÉDIA: **Mgr. Eva Reitspiesová**
tisková mluvčí ZČG
mobil: 731 474 266
e-mail: reitspiesova@zpc-galerie.cz